

NBA-Handreiking: pandemie kan gevolgen hebben voor tijdigheid jaarrekening

De coronapandemie kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van financiële processen en voor een tijdige afronding van de jaarrekening. Voor accountants leiden de controle op afstand en tussentijdse aanpassingen in de risicoanalyse tot meer werk. Ook is de accountant extra tijd kwijt aan het afgeven van NOW-verklaringen. Dat stelt de NBA in Handreiking 1147.

In de nieuwe handreiking wordt specifiek ingegaan op de gevolgen van de coronapandemie op het werk van accountants en meer specifiek de impact op de jaarverslaggeving. "Er bleek bij veel van onze leden behoefte aan een handreiking, waarin wij nader ingaan op de diverse aspecten van de gevolgen van de coronapandemie. Dat geldt zowel voor accountants in business, accountants die werken voor het mkb, als controlerend accountants", aldus NBA-voorzitter Marco van der Vegte. "Eén van de aspecten waar wij ons zorgen over maken is de tijdigheid van de beschikbaarheid van jaarrekeningen. Ook de verhoogde risico's op fraude verdienen extra aandacht van de accountant. In deze handreiking zijn die elementen voor alle accountants uitgewerkt."

Continuïteit

De nieuwe handreiking stelt een aantal vragen rondom continuïteit: wat is het toekomstperspectief van de onderneming en kan deze uit de crisis komen? Wat betekenen onzekere toekomstperspectieven voor de waardering van goodwill, belastinglatenties en andere activa die mede afhankelijk zijn van te verwachten economische voordelen? Worden risico's transparant toegelicht in de jaarrekening en voldoet de verkregen steun aan wet- en regelgeving? Zijn er in specifieke gevallen ook positieve effecten van de pandemie?

De antwoorden op deze vragen hebben directe gevolgen voor accountants die, afhankelijk van hun rol, de continuïteits- en waarderingsrisico's moeten bepalen of beoordelen, zo stelt de handreiking.

Processen

De pandemie kan ook impact hebben op processen binnen organisaties. Soms is een deel van de activiteiten afgebouwd, of zijn nieuwe activiteiten gestart waarbij de interne beheersing nog niet optimaal is geregeld. Ook zitten er risico's aan het werken op afstand. Dat geldt voor organisaties zelf, het toezicht daarop en voor het werk van accountants.

Bij organisaties kunnen deze risico's impact hebben op de interne beheersomgeving, die niet of anders heeft gefunctioneerd dan voorheen. Dat kan leiden tot een grotere kans op fraude.

Accountantswerk

Ook voor accountants die betrokken zijn bij de controle of het samenstellen van verantwoordingsinformatie en die dit op afstand moeten doen, is de situatie onwennig. Zij moeten extra alert zijn op gewijzigde risico's en fraudesignalen, aldus de publicatie. Concrete problemen kunnen zich voordoen bij inventarisaties en controle van buitenlandse groepsonderdelen, die niet bezocht kunnen worden. De meeste fysieke ontmoetingen zijn noodgedwongen vervangen door digitale en dat vermindert het ervaren van de *smell of the place*.

Dat wil niet zeggen dat de accountant per definitie niet kan komen tot een goede samenstelling of een goedkeurende controleverklaring, aldus de handreiking. Het kan echter wel relevant zijn om in de verklaring bij de uitgevoerde werkzaamheden toe te lichten dat gekozen is voor een andere aanpak, waarbij de accountant toch voldoende zekerheid heeft gekregen voor de controle, of heeft kunnen doen wat hij of zij nodig achtte in het kader van het samenstellen van de jaarrekening.

Tijdigheid

De bovenstaande factoren kunnen gevolgen hebben voor de kwaliteit van de financiële processen, maar ook de tijdige afronding van de jaarrekening. Voor accountants leiden de controle op afstand en tussentijdse aanpassingen in de risicoanalyse tot extra werk. Dat komt ook door mogelijke NOW-verklaringen die moeten worden afgegeven. Belangrijk is dat de betrokken partijen de aandacht besteden die nodig is en zich niet laten opjagen door tijdsdruk. Zorgvuldigheid is in dit kader belangrijker dan snelheid, benadrukt de NBA.

De timing van de jaarrekening kan dus vertraging oplopen ten opzichte van de gecommuniceerde publicatiedata. De

beroepsorganisatie pleit er voor dat de verantwoordelijken voor de jaarstukken en accountants daarover met elkaar in gesprek gaan. Zij moeten samen beoordelen in hoeverre bestaande planningen nog realistisch zijn. Belanghebbenden (waaronder toezichthouders) moeten waar nodig proactief gewezen worden op mogelijke risico's op vertragingen in het proces.

- [NBA-Handreiking 1147 'Gevolgen coronapandemie voor accountants'](#)
- [Toelichting door Anton Dieleman \(vaktechnisch college ACB\) op BNR Nieuwsradio](#)

Deel dit artikel

GERELATEERD

Omar El
Messaoudi

DISCUSSIE | Column | 31 augustus 2022

Maak de kreet concreet

[Het accountantsberoep wordt aan alle kanten dichtgetimmerd met checklists, templates en standaarden, aldus Omar El Messaoudi. Tijd om de roep om verandering eens... →](#)

ACCOUNTANTSCONTROLE | 29 augustus 2022

De levensvatbaarheid van de accountantscontrole

[De accountant moet, naast de wettelijke controletaak, de ruimte krijgen om aan de toekomst van een onderneming meer aandacht en een oordeel te kunnen geven. →](#)

MATERIALITEIT | 18 augustus 2022

Alleen materieel of ook met diepgaande invloed?

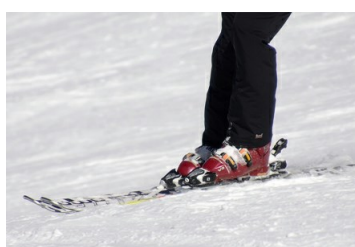
[Bepalen of het effect van een afwijking of onzekerheid van diepgaande invloed is, als die betrekking heeft op specifieke posten van de jaarrekening, vereist professionele... →](#)

NIEUWS | 01 augustus 2022

Infographic: adressering risico's door accountants

[Een infographic, opgesteld door de Europese toezichthouders op accountantsorganisaties, laat zien hoe accountants in hun controles risico's adresseren. →](#)

NIEUWS | 20 juli 2022

Mazars onthoudt oordeel over jaarcijfers SnowWorld

[SnowWorld kan niet alle financiële verplichtingen nakomen en moet mogelijk ook NOW-steun terugbetalen. Accountant Mazars wil vanwege de problemen geen goedkeurende... →](#)
